

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 120/2015-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. februára 2015 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ludmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti DSC, a. s., Slávičie údolie 106, Bratislava, zastúpenej advokátom Mgr. Zdenkom Nováčekom, Brančská 7, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 443/2012-267 z 13. júna 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti DSC, a. s., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. októbra 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti DSC, a. s., Slávičie údolie 106, Bratislava (ďalej

len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. Zdenkom Nováčekom, Brančská 7, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Cob 443/2012-267 z 13. júna 2013 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou Okresnému súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) domáhala, aby bola žalovanému uložená povinnosť zaplatiť jej odplatu za vykonané stavebné práce navyše v sume 299 312,37 € s príslušenstvom, ktoré neboli súčasťou dohody o cene podľa zmluvy o dielo z 31. mája 2010 uzavretej medzi sťažovateľkou a žalovaným.

Sťažovateľka s poukazom na priebeh konania pred okresným súdom uvádza, že žalovaný predložil jediné písomné vyjadrenie (z 11. mája 2012) k predmetu konania, ktoré bolo súčasne replikou na vyjadrenie právneho zástupcu sťažovateľky predneseného na prvom pojednávaní a vyjadrením k znaleckému posudku predloženému sťažovateľkou. Toto vyjadrenie nebolo sťažovateľke doručené a nebola s ním oboznámená ani na nasledujúcom pojednávaní, na ktorom bol vykonaný len výsluch svedkov a vyhlásený rozsudok, ktorým bol návrh sťažovateľky v celom rozsahu zamietnutý. Namietaným postupom bolo sťažovateľke znemožnené oboznámiť sa s jeho obsahom a vyjadriť sa k argumentácii protistrany. Sťažovateľka uvádza, že o existencii písomného vyjadrenia žalovaného sa dozvedela až po právoplatnom skončení konania z uznesenia okresného súdu z 19. augusta 2013 o priznaní náhrady trov konania, a preto nemohla namietať túto skutočnosť v odvolacom konaní.

V odvolacom konaní nedošlo k náprave namietaného postupu okresného súdu. Sťažovateľka namieta, že krajský súd sa dopustil ďalšieho porušenia jej práv tým,

že si od žalovaného písomne vyžiadal prílohu č. 11 k zmluve o dielo, ktorú žalovaný predložil 2. mája 2013, sťažovateľku však krajský súd s týmto dôkazom neoboznámil a nepredložil jej ho na vyjadrenie. Sťažovateľka v tejto súvislosti uvádza, že „*Krajský súd sa s obsahom tejto ním dodatočne požadovanej listiny určite oboznámil, titulom čoho došlo logicky k jej vykonaniu ako dôkazu – bez účastníkov a bez pojednávania... Vykonanie dokazovania touto listinou dokazuje nakoniec aj samotný odvolací rozsudok, keď na jeho 5. strana uvádza...*“. Sťažovateľka preto namieta, že krajský súd jej uprel „*právo byť pri jej vykonávaní osobne prítomný a na neuskutočnenom pojednávaní sa k nej aj vyjadriť*“.

Sťažovateľka namieta aj arbitrárnosť rozsudkov obidvoch súdov, keď v rozpore s obsahom spisu uviedli, že sťažovateľka neunesla dôkazné bremeno svojich tvrdení, keď nepreukázala písomnú dohodu alebo potvrdenie odporcu o zmene rozsahu diela. Sťažovateľka s poukazom na predložené dôkazy namieta: „*... tieto v spise založené listinné dôkazy evidentne na ťarchu sťažovateľa hrubo opomenuli (nie že ich zamietli, či vyhodnotili inak, ale na ne pozabudli). Predmetné listiny boli súdu predložené samotným žalovaným v rámci jeho odvolania voči Predbežnému opatreniu a to ako dôkazy č. 1 a 3 a uvádzané na str. 4 jeho odvolania.*“

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa, spoločnosti DSC, a. s., na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s právom na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a základné právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. 1 Cob/443/2012-267 z 13. 6. 2013 porušené boli.

2. Zrušuje sa rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. 1 Cob/443/2012-267 z 13. 6. 2013 a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Spoločnosti DSC, a.s., priznáva náhradu trov právneho zastúpenia...“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť.

Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Sťažovateľka tvrdí, že „ako postupom Okresného súdu Bratislava I, tak aj postupom Krajského súdu v Bratislave, ktorý v tejto sťažnosti namietané nedostatky konania na prvostupňovom súde ani neodstránil, ale ich dokonca ďalšími rovnakými porušeniami zopakoval), nepochybne k porušeniu základných náležitostí spravodlivého procesu, konkrétne k porušeniu princípu rovnosti účastníkov a kontradiktórnosti konania“.

Podľa zistenia ústavného súdu na podnet sťažovateľky podal generálny prokurátor Slovenskej republiky 11. júna 2014 mimoriadne dovolanie proti rozsudku okresného súdu č. k. 28 Cb 65/2011-194 z 24. septembra 2012 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 1 Cob 443/2012-267 z 13. júna 2013, v ktorom navrhol zrušiť uvedené rozhodnutia a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Z odôvodnenia mimoriadneho dovolania vyplýva, že generálny prokurátor Slovenskej republiky ho podal s poukazom na § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku. K porušeniu zákona došlo podľa jeho názoru tým, že sťažovateľke nebolo v konaní pred súdom prvého stupňa doručené vyjadrenie žalovaného k jej návrhu, čím jej bola odňatá možnosť konať pred súdom a reagovať na predmetné vyjadrenie. Namietal tiež vady v postupe odvolacieho súdu spočívajúce v tom, že rozsudok krajského súdu sa opiera o dôkaz, ktorý v súdnom konaní nebol vykonaný (príloha č. 11 k zmluve o dielo), sťažovateľka nemala možnosť sa k nemu vyjadriť a predniesť svoju argumentáciu.

Mimoriadne dovolanie je tak v podstatnej časti argumentačne zhodné s podanou sťažnosťou s tým, že v sťažnosti je namietaná aj arbitrárnosť napadnutého rozsudku. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) o mimoriadnom dovolaní dosiaľ nerozhodol, konanie je vedené pod sp. zn. 1 M Obdo 2/2014.

V súčasnosti je teda v právomoci najvyššieho súdu, aby v rámci dovolacieho konania preskúmal námietky sťažovateľky. Právomoc najvyššieho súdu vzhľadom na princíp

subsidiarity predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, ktorý tak v súčasnom štádiu konania o veci sťažovateľky nemôže rozhodovať o jej sťažnosti. Prijatím sťažnosti na ďalšie konanie a rozhodovaním o nej by totiž vznikol ústavne neakceptovateľný stav, keď by o rovnakej veci rozhodovali paralelne dva orgány súdneho typu (IV. ÚS 146/08, tiež IV. ÚS 15/09, IV. ÚS 64/2010 atď.), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne aprobovateľné, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci (II. ÚS 768/2014).

Ústavný súd už vyslovil názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 145/2010, IV. ÚS 195/2010), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Ústavný súd už v tejto súvislosti taktiež judikoval (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, III. ÚS 167/2010, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 195/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude v takýchto prípadoch považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04, alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, a jeho body 51, 53, 54). Podľa názoru ústavného súdu možno tento právny názor aplikovať na vec sťažovateľky.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosti rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o jej odmietnutí pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. februára 2015